

PASSIEVE VISSERIJ EN MARICULTUUR BINNEN DE VLAAMSE WINDMOLENPARKEN ?”

In het Belgisch deel van de Noordzee verschijnen een aantal windmolenparken in daarvoor gereserveerde concessiegebieden. De sleepvisserij (met boomkor) kan deze gebieden op evidente redenen niet(meer) bevissen. Maar voor andere types van visserij, namelijk passieve visserij en maricultuur, dienen er zich in theorie nieuwe kansen aan. Dat staat in een wetenschappelijk rapport van het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO). Op 30 juni 2011 wordt het rapport voorgesteld en besproken tijdens een halfdaags seminarie. Beleidsverantwoordelijken, vissers, concessiehouders van windmolenparken, en experts uit Nederland en het Verenigd Koninkrijk geven hun visie ter zake.

In het Belgisch deel van de Noordzee is momenteel 3500 km² gereserveerd voor visserijactiviteiten (BMM website). Dat is 0.5% van de totale Noordzee. Het aantal visgronden neemt af. Vijf gebieden met een totaal van 120 km² (zowat 17.000 voetbalvelden) zijn afgebakend als concessiezone voor windmolens (voor 5 verschillende operatoren). Dat betekent dat bijna 4 % van het totale bevisbare deel wordt ingepalmd door windmolenparken.

Internationale richtlijnen inzake scheepvaart en/of visserij in dergelijke offshore windmolenparken zijn niet voorhanden. Elk land kan zelf bepalen hoe de veiligheid en mariene exploitatie in deze gebieden wordt geregeld. In België bereidt de federale overheid een Koninklijk Besluit voor met veiligheidsvoorschriften.

In de studie van het Instituut voor Landbouw en Visserij worden de opportuniteiten en gevaren afgewogen van een scenario waarin bepaalde ‘zachte’ vormen van visserij in synergie zouden bestaan met windmolenexploitatie.

Opportuu? Haalbaar ?

Recente observaties tonen dat windmolenparken fungeren als een kunstmatig rif dat druk bevolkt wordt door een aantal vissoorten. De populaties van zeebaars, noordzeekrab en kreeft gedijen er opvallend goed.

Kleinschalige passieve visserij, zonder bodemberoering is volgens de ILVO-experten mogelijk op een duurzame en ecologische wijze. Ook de Vlaamse aquacultuur op zee (schelpdier- en wierkweek), die niet meteen bijkomende kweekgebieden mag verwachten wegens het drukke gebruik van de Noordzee, zou tussen de windmolens een interessante vestigingsplaats kunnen vinden. Tenslotte is er ook potentieel voor een open-zee-boerderij, een vorm van maricultuur zonder fysieke barrières, gecombineerd met passieve visserij als oogstmethode.

In het onderzoek werd gepeild naar risico's op ongevallen met manoeuvrerende vissersvaartuigen, en naar mogelijke problemen met de kabels op de zeebodem. Kleine en lichte vaartuigen, zoals gebruikt in de passieve visserij (doorgaans < 150 GT), vormen geen risico voor de windmolenturbines bij aandrijving of aanvaring. De sleepnetvisserij

kan volgens de onderzoekers onder geen beding toegang krijgen tot de concessiegebieden, omdat hun vaartuigen te zwaar zijn en hun netten de bodemkabels kunnen raken. De risico's voor duikers worden reëel bij gebruik van het staand want waarbij vele kilometers netwerk op de bodem wordt uitgezet. Het laagste risico vormen de visserij met potten of visvallen en de lijnvisserij waarbij interactie met turbines, kabels en duikers minimaal is.

Controle op de toegang lijkt in elk geval een noodzaak. Volgens de onderzoekers kunnen eventuele visserij- en maricultuuractiviteiten binnen een windmolenpark gekoppeld worden aan een systeem van licenties met opgelegde eisen (maximum maat, extra gemonteerde fenders, e.d.) waarbij alle vergunde vaartuigen uitgerust zijn met een tracking systeem.

ILVO komt tot de conclusie dat de (toekomstige) windmolenparken in het Belgisch deel van de Noordzee een aanzienlijke oppervlakte en een interessante ligging hebben, waar diverse duurzame visserij-experimenten zouden kunnen plaats vinden (passieve visserij, maricultuur, open zeeboerderijen, mosselkweek, monitoring,...). Goede voorafgaande afspraken en onderling overleg met alle betrokkenen en met het beleid is noodzakelijk.

Meer informatie over het betreffend rapport:
Hans Polet, ILVO, coördinator Technisch Visserijonderzoek
gsm 0494 28 69 71 hans.polet@ilvo.vlaanderen.be
Daan Delbare, ILVO coördinator Aquacultuur
gsm 0496 05 97 76 daan.delbare@ilvo.vlaanderen.be

Bijlage:
Uitnodiging ILVO seminarie 30 juni 2011

Map Belgisch deel van de Noordzee, met concessiegebieden voor offshore windmolenparken (BMM):
http://www.mumm.ac.be/NL/Tools/viewimage.php?Pic=Atlas2007/WindmillsCurrent_larige_NL.gif

Greet Riebbels Lic. / MSc
Communicatie / Communication
Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek / Institute for Agricultural and Fisheries Research
Directie / Management
Burg. Van Gansberghelaan 96 bus 1
9820 Merelbeke (Belgium)
Tel +32 9 272 25 05
Fax +32 9 272 25 01
GSM +32 486 26 00 14
Greet.Riebbels@ilvo.vlaanderen.be
www.ilvo.vlaanderen.be

*Toekomstgericht onderzoek voor landbouw en visserij in Vlaanderen
Research for a strong future of agriculture and fisheries in Flanders*